

Referat fra bispemøde i Aarhus den 25.-28. oktober 2022

Til stede:

Biskop Peter Skov-Jakobsen, Københavns Stift
Biskop Ulla Thorbjørn Hansen, Roskilde Stift
Biskop Peter Birch, Helsingør Stift
Biskop Marianne Gaarden, Lolland-Falsters Stift
Biskop Tine Lindhardt, Fyens Stift
Biskop Thomas Reinholdt Rasmussen, Aalborg Stift
Biskop Henrik Wigh-Poulsen, Aarhus Stift, mødeleder
Biskop Henrik Stubkjær, Viborg Stift
Biskop Elof Westergaard, Ribe Stift,
Biskop Marianne Christiansen, Haderslev Stift
Biskop Paneeraq Siegstad Munk, Grønlands Stift
Biskop Jógvan Friðriksson, Færøernes Stift (tirsdag og onsdag).

Referent: stiftskontorchef Helle Ostenfeld. Juridisk konsulent: stiftskontorchef Jette Madsen.

Henrik Wigh-Poulsen bød velkommen til Ulla Thorbjørn Hansen.

Ad 1. Supplering af emneliste

lab.

Ad. 2. Nyt fra Grønland og Færøerne

Paneeraq Siegstad Munk oplyste, at der netop har været afholdt præstekonvent for første gang i flere år, og det var godt at se hinanden. Der bliver færdiguddannet 9 nye kateketer og 3 organister ved månedens udgang.

Jógvan Friðriksson oplyste om de kirkelige forhold på Færøerne, at de er stabile. Alle præstembeder er besatte, og rekrutteringen af kirkelige medarbejdere på frivillig basis er god. Arbejdsforholdene i folkekirken kan forbedres, men vanetænkning og statisk tænkning hæmmer nytænkning. Vi arbejder med at opdatere administration, så ønsket om offentlig indsigt i kirkens anliggender kommer af sig selv uden at skulle bede om aktindsigt. Vi ønsker at være proaktive og de første til at fortælle vores egen historie.

Den 1. oktober fik vi en ny stiftskontorchef. Hun har gode erfaringer med ledelse og administration. Vi ønsker at forbedre os, hvad angår information og kommunikation indadtil i kirken og ud til befolkningen.

Lagtingets finanslov for 2023 afsætter omkring 4,5 mio. kr. til opførelse af to nye kirker. Det er første gang, at de nye kirker på Glyvrrar på Østerø og kirken i bygden Argir på Strømmø bliver nævnt i det regi. Kirkerne koster henholdsvis omkring 60 og 80 mio. kr.

Den 1. oktober overtog de færøske myndigheder det ansættelsesmæssige ansvar for de resterende 5 danske tjenestemænd i den færøske folkekirke. Så først nu efter 15 år er overtagelsen af kirkens anliggender fuldt ud kommet på færøske hænder. Det gavner den kirkelige ledelse, og præsterne får en højere lønindkomst og efterløn.

Ad 3. Kriseberedskab

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen.

Henrik Stubkjær og Tine Lindhardt fremlagde plan for krisebereðskabet, der er udarbejdet i et samarbejde mellem biskopperne, Præsteforeningen, Provsteforeningen, repræsentant for kirkefunktionærene og Landsforeningen af Menighedsråd. Planen blev tiltrådt, idet biskopperne ønsker planen evalueret om to år. Peter Skov-Jakobsen blev udpeget til at indtræde i Den Strategiske Krisestab, DSK. Ulla Thorbjørn Hansen er udpeget som stedfortræder.

Ad 4. Udenlandske konvertitter

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen og Marianne Christiansen.

Biskopperne drøftede problemstillinger omkring udenlandske konvertitter, der opholder sig i Danmark uden at have fået asyl. I den anledning vil biskopperne anmode Folkekirkens mellemkirkelige Råd om at udarbejde et notat vedrørende forholdene for de afviste asylansøgere, som er medlemmer af folkekirken og opholder sig på et af landets hjemrejsecentre. Notatet skal belyse forhold af betydning for en videre samtale med myndighederne omkring forholdene for denne gruppe, herunder hvilken rolle udtalelser fra folkekirkens præster spiller i sagsbehandlingen.

Ad 5. Folkekirkemedlemmers betaling for kirkelige handlinger

Kontakt: Peter Birch.

Den kirkelige betjening, som medlemmer har ret til, er finansieret af kirkeskatten. Der har imidlertid været eksempler på, at medlemmer er blevet opkrævet en takst for brug af kirken til kirkelig handling, på trods af, at de pågældende har haft en tilknytning til sognet eller været bosiddende i sognet. Det fremgår af lovbemærkningerne i forslag L 105 2012, at menighedsrådets adgang til at fastsætte takster for medlemmers brug af kirken kan udstrækkes til, at der kan fastsættes takster for sognets beboere. Biskopperne finder lovbemærkningerne uhensigtsmæssige og anmoder stiftskontorcheferne om at udarbejde et oplæg, der kan danne grundlag for en henvendelse til Kirkeministeriet med henblik på at få tilrettet reglerne.

Ad 6. Orientering vedrørende liturgiarbejdet

Kontakt: Elof Westergaard.

Arbejdet i arbejdsgruppen vedrørende etablering af et liturgisk forum går planmæssigt.

Arbejdsgruppen afleverer forslag med beskrivelse af formål, indhold, organisering, og format til bispemødet i april 2023.

Arbejdet med at få udarbejdet et notat om biskoppernes liturgiske tilsyn skrider planmæssigt frem og forventes at ligge klart til bispemødet i april 2023. Arbejdsgruppen, der udarbejder vejledning til Højmesseordning går i gang i december 2022.

Beslutning om Dåbskommissionen forventes forsinket på grund af folketingsvalget.

Ad 7. Orientering fra FUV

Kontakt: Elof Westergaard.

Elof Westergaard oplyste, at arbejdet med at ansætte en ny rektor til FUV er i fuld gang, og det er håbet, at en ny rektor kan tiltræde 1. februar 2023.

FUV arbejder på en ansøgning til omprioriteringspuljen til ultimo april 2023 til brug for økonomisk genopretning.

Ad 8. Orientering om paraplyprojektet vedrørende præsters psykiske arbejdsmiljø.

Kontakt: Peter Birch.

Peter Birch orienterede om, at der har været afholdt møde i arbejdsgruppen for præsters psykiske arbejdsmiljø, hvor det blev besluttet, at arbejdsmiljøundersøgelsen blandt præsterne blev fremrykket, og arbejdet med at lave et undersøgelsesdesign går i gang inden længe.

Styregruppen er i fuld gang med at færdiggøre evalueringen af projektet. Evalueringen færdiggøres ved det formodentlig sidste møde i styregruppen d. 24/11. Her vil der også blive formuleret anbefalinger på baggrund af de gennemførte projekter.

Ad 9. Kommunikation til de 22–35-årige

Kontakt: Thomas Reinholdt Rasmussen.

Thomas Reinholdt Rasmussen tager kontakt til universiteterne med henblik på muligheden for at skrive specialer vedrørende medieforbrug og kommunikationsmønstre blandt de 22–35-årige.

Ad 10. Drøftelse af brugen af beredskabspræstestillinger og værnspræstestillinger

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen.

Biskopperne vil bestræbe sig på ikke at kombinere funktionerne.

Ad 11. Folkekirke og forsvar

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen.

Biskopperne drøftede udkast til vedtægter og oplægget til organisation i øvrigt. Materialet rundsendes til alle for bemærkninger. Emnet tages op igen på januarmødet.

Ad 12. Brev til biskopperne om § 1a og de studerendes økonomiske udfordring

Kontakt: Henrik Wigh-Poulsen.

Biskopperne har stor forståelse for de § 1a-studerendes vilkår. Biskopperne kan ikke tilbyde økonomisk støtte, men vil opfordre studerende med bopæl langt fra universiteterne til at henvende sig til biskoppen i det stift, hvor de er bosiddende. med henblik på afklaring af eventuelle andre muligheder.

Ad 13. Folkekirke og Religionsmøde. Godkendelse af mål for 2023

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen.

Peter Skov-Jakobsen oplyste, at året har været præget af, at organisationen skulle etableres, herunder nedsætte forretningsudvalg. og arbejdet er nu kommet godt i gang. Det er forventningen, at de enkelte stifter vil få meget ud af samarbejdet, og at Folkekirke og Religionsmøde, F&R, i sine besøg rundt i landet vil have fokus på udfordringerne det enkelte sted.

Biskopperne godkendte de fremsendte mål for 2023.

Ad 14. Orientering fra møde med diakonipræster.

Kontakt Elof Westergaard.

Elof Westergaard orienterede fra sit møde med diakonipræsterne repræsenteret ved Steen H. Andreassen. Der er blandt andet et ønske om at etablere et netværk i FUV-regi samt etablering af relevant efteruddannelse.

Peter Birch henledte opmærksomheden på det etablerede partnerskab mod ensomhed, som et flertal af folketingets partier står bag, og som er forankret i Social- og Ældreministeriet.

Partnerskabet består af en bred vifte af aktører og skal bl.a. udvikle Danmarks første nationale ensomhedsstrategi. Ældre Sagen og Røde Kors får opgaven med at koordinere arbejdet i partnerskabet. Helsingør Stift har meldt sig ind, og Peter Birch opfordrede andre stifter til at gøre det samme.

Ad 15. Nyt fra udvalg, institutioner og samarbejder

- a. Thomas Reinholdt Rasmussen orienterede fra Det nye Intranet, hvis formål er at skabe en platform, hvor ansatte og frivillige på en brugervenlig og forståelig måde frit kan finde informationer om folkekirken. Den ansatte projektleder Jenny Hviid gør en stor indsats for at få det koblet sammen. Den fælles redaktionelle enhed er nedsat, og prototypen for intranettets IT-plattform er godkendt af projektets styregruppe den 13/10. Intranettet åbner i uge 15 2023.
- b. Vedrørende teamsmodellen er der fremsendt et statuspapir om erfaringer i forbindelse med krisekommunikation. Henrik Wigh-Poulsen oplyste, at alle tre teams arbejder ihærdigt med forskellige tiltag, hvad angår intern kommunikation, kampagne og presse.
- c. Henrik Stubkjær orienterede om fremskridt i arbejdet med Folkekirken Grønne Omstilling, herunder om en forestående undersøgelse sammen med Aarhus Universitet om kortlægning af folkekirken jorder.
- d. Thomas Reinholdt Rasmussen orienterede om, at der skal ansættes en ny rektor på Vestervig Kirkemusikskole. Efter en undersøgelse har man konstateret, at det ser ud til at 600–700 organiststillinger bliver vakante i de kommende år på grund af pensionering. Elof Westergaard orienterede fra Løgumkloster Kirkemusikskole, at man i det område, skolen dækker, har set en tendens til, at organiststillingerne bliver gjort mindre.

Ad 16. Forslag om konference om organistuddannelsen

Kontakt: Henrik Stubkjær / Thomas Reinholdt Rasmussen.

Henrik Stubkjær orienterede om, at det er ved at være vanskeligt at få besat organiststillingerne, på trods af at behovet for organister bliver større og mere efterspurgt, og opfordrer til, at de tre bestyrelsesformænd for kirkemusikskolerne initierer afholdelse af en inspirationskonference om uddannelsen.

Ad 17. Status på whistleblowerordning.

Kontakt: stiftskontorchef Lars Christian Kjærgaard, Haderslev Stift.

Stiftskontorcheferne har i samarbejde med advokatfirmaet Poul Schmidt / Kammeradvokaten udarbejdet en rammeaftale for en fælles whistleblowerordning for stifterne og for de af folkekirken institutioner med mere end 50 ansatte, som ønsker at deltage i rammeaftalen. Whistleblowerordningen forventes at kunne idriftsættes ultimo november 2022.

Ad 18. Bekendtgørelsen nr. 350 1978 om undtagelse fra ligebehandlingsloven

Kontakt: Peter Skov-Jakobsen.

Biskopperne var enige om at sende en opfordring til Kirkeministeriet om ophævelse af undtagelsesbestemmelsen til ligebehandlingsloven for folkekirken.

Ad 19. Biskoppernes udvalgsrepræsentation.

Ulla Thorbjørn Hansen træder ind i Samtaleforum for Unge og Kirke samt i fællesudvalget for kristendomsundervisning.

Elof Westergaard træder ind i Selskabet for Kirkeret.

Ad 20. Kirkeministeriets brev til sikkerhedsansvarlige om tilsyn med præsters deling af personoplysninger

Biskopperne vil følge op på henvendelsen fra Kirkeministeriet.

Ad 21. Siden sidst

Peter Skov-Jakobsen har været til konference i Porvoo-fællesskabet. Konferencen blev afholdt i Tampere, Finland. Porvoo-fællesskabet besluttede at sende et brev til patriarken i Rusland og anmode patriarken om at gøre sin indflydelse gældende for fred mellem Rusland og Ukraine. Skrivelsen kan findes på Folkekirken's mellemkirkelige Råds hjemmeside.

Ad 22. Kalender

2022

- 4. december: Bispevielse i Sverige – Henrik Stubkjær deltager

2023

- 2.-5. januar: Bispemøde i København
- 15. januar: Bispevielse i Uppsala – Elof Westergaard deltager
- 29. januar: Bispevielse i Hamar – Peter Skov-Jakobsen deltager
- 17.-20. april: Bispemøde i Aalborg
- 7. juni: Konference med temaet "Retten til religiøs praksis og åndelig omsorg for mennesker med særlige behov"
- 23.-26. oktober 2023: Bispemøde i Viborg

2024

- 2.-5. januar: Bispemøde i København
- 29.-30. april – 1.-2. maj: Bispemøde i Helsingør
- 21.-24. oktober: Bispemøde i Lolland Falster.

Ad 23. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.